YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS
31 päivänä heinäkuuta 2003 *

Asiassa C-208/03 P-R,

Jean-Marie Le Pen, kotipaikka Saint-Cloud (Ranska), edustajanaan avocat F. Wagner,

valittajana,

jossa valittaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta lykkäämään hänen Euroopan parlamentin edustajantoimensa menettämistä koskevan sen päätöksen täytäntöönpanoa, joka tehtiin Euroopan parlamentin puhemiehen 23.10.2000 tekemän ilmoituksen muodossa, liittyen muutoksenhakuun, jossa valittaja vaatii Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (viides jaosto) asiassa T-353/00, Le Pen vastaan parlamentti, 10.4.2003 antaman tuomion (Kok. 2003, s. II-1729) kumoamista,

vastapuolena ja muuna asianosaisena:

Euroopan parlamentti, asiamiehinään H. Krück ja C. Karamarcos, prosessiosoite Luxemburgissa,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Ranskan tasavalta, asiamiehinään R. Abraham ja G. de Bergues sekä L. Bernheim,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI,

kuultuaan julkisasiamies F. G. Jacobsia,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Le Pen on yhteisöjen tuomioistuimeen 10.5.2003 toimittamallaan valituksella hakenut muutosta EY 225 artiklan ja yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-353/00, Le Pen vastaan parlamentti, 10.4.2003 antamaan tuomioon (Kok. 2003, s. II-1729; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti tutkimatta kanteen, jossa hän vaati Euroopan parlamentin edustajantoimensa menettämistä koskevan sen päätöksen kumoamista, joka tehtiin Euroopan parlamentin puhemiehen 23.10.2000 tekemän ilmoituksen muodossa (jäljempänä riidanalainen päätös).

2 Valittaja esitti yhteisöjen tuomioistuimeen 10.6.2003 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla EY 242 ja EY 243 artiklan mukaisen välitoimihakemuksen, jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan lykkäämään riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa.

3 Parlamentti ja Ranskan hallitus jättivät kumpikin välitoimihakemusta koskevat kirjalliset huomautuksensa 26.6.2003 ja 30.6.2003. Ne vaativat, että välitoimihakemus jätetään tutkimatta tai toissijaisesti hylätään perusteettomana.

4 Koska asianosaisten kirjalliset vaatimukset sisältävät kaikki asian ratkaisemista varten tarpeelliset tiedot, asianosaisten suullisia huomautuksia ei ole aiheellista kuulla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Perustamissopimukset

5 EY 190 artiklan 4 kohdan, EHTY:n perustamissopimuksen 21 artiklan 3 kohdan ja Euratomin perustamissopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaan parlamentti laatii esityksiä yleisten, välittömien vaalien toimittamisesta yhdenmukaista menettelyä noudattaen kaikissa jäsenvaltioissa tai kaikille jäsenvaltioille yhteisten periaatteiden mukaan, ja Euroopan unionin neuvosto antaa yksimielisesti säännökset, joiden hyväksymistä se suosittaa kyseisille jäsenvaltioille.

Vuoden 1976 säädös

6 Neuvosto teki 20.9.1976 säädöstä edustajien valitsemista Euroopan parlamenttiin yleisillä, välittömillä vaaleilla koskevan päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 278, s. 1); säädös on kyseisen päätöksen liitteenä (jäljempänä alkuperäisessä versiossaan vuoden 1976 säädös).

7 Vuoden 1976 säädöksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan parlamentin edustajat "valitaan viideksi vuodeksi".

8 Vuoden 1976 säädöksen 6 artiklan 1 kohdassa luetellaan tehtävät, joiden kanssa parlamentin jäsenen tehtävä on ristiriidassa, ja sen 2 kohdassa määrätään, että kukin jäsenvaltio voi "7 artiklan 2 kohdassa määrätyin edellytyksin vahvistaa, missä tehtävässä toimiminen on ristiriidassa kansallisella tasolla".

9 Vuoden 1976 säädöksen 7 artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että parlamentti laatii esityksen yhdenmukaisesta vaalimenettelystä, mutta tähän päivään mennessä yhtäkään tämäntyyppistä menettelyä ei ole vielä saatettu voimaan.

10 Vuoden 1976 säädöksen 7 artiklan 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Kunnes yhdenmukainen vaalimenettely tulee voimaan ja jollei tämän säädöksen muista määräyksistä muuta johdu, vaalit toimitetaan kussakin jäsenvaltiossa kansallisten määräysten mukaan".

11 Vuoden 1976 säädöksen 11 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Kunnes 7 artiklan 1 kohdassa määrätty yhdenmukainen menettely tulee voimaan, [parlamentti] tarkastaa edustajien valtuudet. Tätä varten se merkitsee tiedoksi jäsenvaltioiden virallisesti julkistamat tulokset ja ratkaisee tämän säädöksen määräyksistä mahdollisesti johtuvat erimielisyydet lukuun ottamatta niitä kansallisia määräyksiä, joihin säädöksessä viitataan."

12 Vuoden 1976 säädöksen 12 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Kunnes 7 artiklan 1 kohdassa määrätty yhdenmukainen menettely tulee voimaan ja jollei tämän säädöksen muista määräyksistä muuta johdu, jokainen jäsenvaltio laatii asianmukaiset menettelytavat 3 artiklassa tarkoitetun viisivuotiskauden aikana mahdollisesti vapautuvan edustajanpaikan täyttämiseksi loppukaudeksi.

2. Jos edustajanpaikka vapautuu jäsenvaltiossa voimassa olevien kansallisten määräysten soveltamisen vuoksi, jäsenvaltio ilmoittaa siitä [parlamentille], joka merkitsee sen tiedoksi.

Kaikissa muissa tapauksissa [parlamentti] toteaa paikan vapautumisen, ja ilmoittaa siitä kyseiselle jäsenvaltiolle."

Parlamentin työjärjestys

13 Parlamentin työjärjestyksen (EYVL 1999, L 202, s. 1; jäljempänä parlamentin työjärjestys) 7 artikla, sellaisena kuin se oli voimassa tosiseikkojen tapahtuman aikaan, on otsikoltaan "Valtakirjojen tarkastus". Tämän artiklan 4 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Asiasta vastaavan valiokunnan on varmistettava, että jäsenvaltioiden tai unionin viranomaiset toimittavat viipymättä parlamentille kaikki Euroopan parlamentin jäsenen tehtävien hoitoon tai varajäsenten sijoittumisjärjestykseen vaikuttavat tiedot, sekä jos kysymyksessä on nimitys, sen voimaantulopäivän.

Kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset käynnistävät menettelyn, joka saattaa johtaa siihen, että jäsen menettää edustajantoimensa, puhemies pyytää näitä tiedottamaan säännöllisesti menettelyn etenemisestä. Hän välittää tiedot asiasta vastaavalle valiokunnalle, jonka ehdotuksesta parlamentti voi tehdä päätöksensä."

14 Parlamentin työjärjestyksen 8 artiklan 6 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Toimikauden päättymisajankohdaksi ja edustajantoimen vapautumisajankohdaksi katsotaan

— edustajantoimesta luopumisen yhteydessä: se päivä, jona parlamentti toteaa toimen vapautuneen luopumispöytäkirjan mukaisesti

— kun jäsen on nimetty virkaan, joka on joko kansallisten vaalilakien tai [vuoden 1976 säädöksen] 6 artiklan perusteella ristiriidassa Euroopan parlamentin jäsenen tehtävien kanssa: jäsenvaltioiden tai unionin toimivaltaisten viranomaisten ilmoittama päivä."

15 Kyseisen työjärjestyksen 8 artiklan 9 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Parlamentti varaa itselleen oikeuden julistaa pätemättömäksi jo tarkastetun valtakirjan tai kieltäytyä toteamasta edustajantoimen tulleen avoimeksi, jos toimen vastaanottamiseen tai toimesta luopumiseen liittyy aineellinen tai tahdonmuodostuksen virhe."

Kansallinen oikeus

16 Edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin 7.7.1977 annetun lain nro 77-729 (Journal officiel de la République française; jäljempänä JORF, 8.7.1977, s. 3579), sellaisena kuin se on sovellettavissa oikeudenkäyntiasiaan (jäljempänä vuoden 1977 laki), 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Code électoralen [vaalilaki] LO 127—LO 130-1 §:ää sovelletaan [Euroopan parlamentin jäsenten] valitsemiseen. — —

Toimikauden aikana ilmenevä vaalikelpoisuuden puute johtaa edustajantoimen menettämiseen. Tämä todetaan päätöksellä."

17 Vuoden 1977 lain 25 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Vaalien tuloksen julistamista seuraavan kymmenen päivän aikana jokainen äänestäjä voi riitauttaa [Euroopan parlamentin jäsenten] valinnan tämän lain soveltamiseen liittyvillä perusteilla Conseil d'État'ssa, joka ratkaisee asian oikeudenkäyntimenettelyssä. Ratkaisu tehdään täysistunnossa.

Kanteella ei ole lykkäävää vaikutusta."

Asian tausta

18 Valittaja, joka valittiin Euroopan parlamentin jäseneksi 13.6.1999, oli todettu cour d'appel de Versailles'n (Ranska) 17.11.1998 annetulla tuomiolla syylliseksi väkivaltaiseen käytökseen julkisen vallan edustajaa kohtaan tämän hoitaessa virkatehtäviään ja kun uhrin asema oli ilmeinen tai tekijän tiedossa — rikokseen, josta on säädetty rangaistus Ranskan code pénalin (rikoslaki) 222-13 §:n 1 momentin 4 kohdassa. Valittajalle määrättiin tästä rikoksesta kolme kuukautta ehdollista vankeutta ja 5 000 Ranskan frangin (FRF) suuruinen sakko. Liitännäisseurauksena kyseisen lain 131-26 §:n 2 momentin mukaisten oikeuksien käyttö kiellettiin vuoden ajaksi; tämä kielto rajoitettiin vaalikelpoisuuteen.

19 Koska Cour de cassation (Ranska) hylkäsi 23.11.1999 antamallaan tuomiolla tästä tuomioista tehdyn valituksen, Ranskan pääministeri totesi 31.3.2000 tekemällään päätöksellä vuoden 1977 lain 5 §:n toisen momentin mukaisesti, että "[valittajan] vaalikelpoisuuden puute johtaa hänen Euroopan parlamentin edustajantoimensa menettämiseen". Tämä päätös annettiin kantajalle tiedoksi

ulkoministeriön pääsihteerin 5.4.2000 päivätyllä kirjeellä. Kyseisessä kirjeessä täsmennettiin, että kantaja saattoi nostaa edellä mainitusta päätöksestä kanteen Conseil d'Etat'ssa (Ranska) kahden kuukauden kuluessa kyseisestä tiedoksiannosta.

20 Parlamentin puhemies ilmoitti parlamentin jäsenille 3.5.2000 pidetyssä täysistunnossa vastaanottaneensa 26.4.2000 Ranskan viranomaisilta 20.4.2000 päivätyn kirjeen, jonka liitteenä oli Le Penin edustajantoimen menettämistä koskeva asiakirja-aineisto. Puhemies ilmoitti myös saattavansa asian oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunnan (jäljempänä oikeudellisten asioiden valiokunta) käsiteltäväksi parlamentin työjärjestyksen 7 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

21 Oikeudellisten asioiden valiokunta tarkasti kantajan valtakirjat suljetuin ovin 4.5., 15.5. ja 16.5.2000 pidetyissä kokouksissaan.

22 Parlamentin puhemies luki 18.5.2000 pidetyssä täysistunnossa oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajalta edellisenä päivänä saamansa kirjeen. Tässä kirjeessä todetaan seuraavaa:

"[Oikeudellisten asioiden valiokunta] tutki 16.5.2000 pidetyssä kokouksessaan [valittajan] tilannetta.

— —

Ottaen huomioon edellisenä päivänä tekemänsä päätöksen, jonka mukaan valiokunta ei näissä olosuhteissa suosittele, että parlamentti merkitsee muodollisesti tiedoksi [valittajaa] koskevan päätöksen, valiokunta on tutkinut asiassa mahdollisia jatkotoimenpiteitä. Tämän päätöksen tueksi on vedottu asiassa Tapie annettuun ratkaisuun noudatettavana ennakkotapauksena, minkä johdosta Euroopan parlamentti ei merkitse virallisesti tiedoksi edustajantoimen menettämistä koskevaa päätöstä ennen Conseil d'État'lle tehtävää muutoksenhakua koskevan määräajan päätyttymistä tai mahdollisesti tämän viimeksi mainitun tekemän päätöksen jälkeen."

23 Kirjeen luettuaan parlamentin puhemies ilmoitti aikovansa noudattaa "oikeudellisten asioiden valiokunnan lausuntoa".

24 Tätä ilmoitusta seuranneessa usean parlamentin jäsenen välisessä keskustelussa parlamentin puhemies ilmoitti erityisesti, että "tiedoksi merkitsemisen tekee parlamentti eikä sen puhemies".

25 Kyseisen täysistunnon pöytäkirjan mukaan parlamentin puhemies katsoi keskustelun päätyttyä, että Barón Crespo, joka oli vaatinut, että parlamentti tekee päätöksen oikeudellisten asioiden valiokunnan lausunnosta, oli lopultakin yhtä mieltä Hänschin kanssa siitä, että mitään äänestystä ei pidä toimittaa varsinkaan mainitun valiokunnan virallisen ehdotuksen puuttuessa. Parlamentin puhemies katsoi, että "oikeudellisten asioiden valiokunnan todellisen ehdotuksen" puuttuessa tämä ratkaisu oli "kaikkien kannalta paras".

26 Valittaja vaati Ranskan Conseil d'État'ssa 5.6.2000 nostamallaan kanteella 31.3.2000 tehdyn päätöksen kumoamista.

27 Conseil d'État hylkäsi Le Penin kanteen 6.10.2000 annetussa tuomiossa.

28 Parlamentin puhemies ilmoitti 20.10.2000 päivätyllä kirjeellä kantajalle vastaanottaneensa edellisenä päivänä "Ranskan tasavallan toimivaltaisten viranomaisten virallisen tiedoksiannon" Conseil d'État'n kyseisestä tuomiosta ja totesi, että parlamentin työjärjestyksen ja vuoden 1976 säädöksen mukaisesti "puhemies merkitsee tiedoksi [31.3.2000 tehdyn] päätöksen 23.10.2000 jatketussa täysistunnossa".

29 Valittaja ilmoitti 23.10.2000 päivätyllä kirjeellä parlamentin puhemiehelle, että kyseisestä Conseil d'État'n tuomiosta oli päättänyt ainoastaan kaksi jaostoa, vaikka vuoden 1977 lain 25 §:n mukaan tällainen päätös on tehtävä täysistunnossa, ja että tämän seurauksena hän saattaisi asian uudelleen Conseil d'État'n käsiteltäväksi. Valittaja ilmoitti parlamentin puhemiehelle tehneensä myös armahdusanomuksen Ranskan tasavallan presidentille sekä nostaneensa kanteen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa. Siten valittaja pyysi, että oikeudellisten asioiden valiokunta kokoontuisi uudelleen ja kuulisi häntä ja hänen asianajajiaan.

30 Parlamentin 23.10.2000 pidetyssä täysistunnossa kantaja ja hänen poliittiseen ryhmäänsä kuuluvat muut edustajat vetosivat uudelleen Ranskan viranomaisten väitettyihin lainvastaisuuksiin menettelyssä, joka johti 6.10.2000 annettuun Ranskan Conseil d'État'n tuomioon. He vaativat, että parlamentti ei merkitse tiedoksi kysymyksessä olevaa edustajantoimen menettämistä, ainakaan ennen kuin asia on saatettu uudelleen oikeudellisten asioiden valiokunnan käsiteltäväksi.

31 Tämän 23.10.2000 pidetyn täysistunnon pöytäkirjan mukaan parlamentin puhemies teki päiväjärjestyksen kohdan "puhemiehen tiedoksianto" puitteissa seuraavan ilmoituksen:

"Ilmoitan teille, että olen vastaanottanut torstaina 19.10.2000 Ranskan tasavallan toimivaltaisten viranomaisten virallisen tiedoksiannon Conseil d'État'n 6.10.2000 antamasta tuomiosta, jolla hylättiin [valittajan] nostama kanne Ranskan pääministerin 31.3.2000 tekemästä päätöksestä, jolla hänen Euroopan parlamentin edustajantoimensa katsottiin menetetyksi.

Ilmoitan teille, että olen vastaanottanut tämän jälkeen kopion Charles de Gaullen, Carl Langin, Jean-Claude Martinezin ja Bruno Gollnischin [valittajan] hyväksi Ranskan tasavallan presidentti Jacques Chiracille tekemästä armahdusanomuksesta."

32 Tämän ilmoituksen jälkeen parlamentin puhemies luovutti puheenvuoron oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajalle, joka itse totesi seuraavaa:

"Rouva puheenjohtaja, neuvoteltuaan 15.5. ja 16.5.2000 pidetyissä kokouksissaan [oikeudellisten asioiden valiokunta] päätti suosittaa, että täysistunnossa tehtävää ilmoitusta siitä, että parlamentti toteaa [valittajan] edustajantoimen menetetyksi, lykätään — — sen määräajan päättymiseen asti, joka [valittajalla] oli kanteen nostamiseksi Ranskan Conseil d'État'ssa, tai kunnes tämä viimeksi mainittu on tehnyt päätöksen. — —

Conseil d'État, kuten olette todenneet, hylkäsi tämän kanteen ja on ilmoittanut meille tästä asianmukaisesti. Siten ei ole enää syytä lykätä tätä edustajankokoukselle tehtävää ilmoitusta, joka on primaarioikeuden eli konkreettisesti [vuoden 1976 säädöksen] 12 artiklan 2 kohdan mukaan pakollinen.

Armahdusanomus — — ei muuta mitenkään tätä tilannetta, koska kysymyksessä ei ole lainkäyttömenettely. — — [K]ysymyksessä on vallanhaltijan toimi, joka ei liity Ranskan hallituksen päätökseen, joka oikeudellisten asioiden valiokunnan suosituksen mukaan on annettava tiedoksi täysistunnossa."

33 Tämän ilmoituksen jälkeen parlamentin puhemies totesi seuraavaa:

"Tämän seurauksena Euroopan parlamentti merkitsee [vuoden 1976 säädöksen] 12 artiklan 2 kohdan mukaisesti tiedoksi Ranskan hallituksen tiedoksiannon [valittajan] edustajantoimen menettämisestä".

34 Puhemies kehotti tämän jälkeen kantajaa poistumaan istuntosalista ja keskeytti istunnon hänen lähtönsä helpottamiseksi.

35 Parlamentin puhemies ilmoitti 27.10.2000 päivätyllä kirjeellään Ranskan ulkoasiainministeri Védrinelle, että parlamentti oli merkinnyt tiedoksi 31.3.2000 tehdyn päätöksen, ja pyysi tätä ilmoittamaan hänelle "[vuoden 1976 säädöksen] 12 artiklan 1 kohdan mukaisesti sen henkilön nimen, joka on kutsuttu täyttämään [valittajan] vapautunut paikka".

36 Védrine vastasi hänelle 13.11.2000 päivätyllä kirjeellään, että "Marie-France Stirbois'n [olisi tarkoitus tulla valittajan] tilalle Front nationalin Euroopan parlamentin vaaleissa valittujen luettelosta".

37 Valittaja nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 21.11.2000 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa hän vaati riidanalaisen päätöksen kumoamista.

38 Valittaja esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen samana päivänä toimittamallaan erillisellä asiakirjalla välitoimihakemuksen, jossa hän vaati tämän päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä.

39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti määräsi asiassa T-353/00 R, Le Pen vastaan parlamentti, 26.1.2001 antamassaan määräyksessä (Kok. 2001, s. II-125), että "Euroopan parlamentin puhemiehen 23.10.2000 antaman ilmoituksen muodossa tehdyn päätöksen täytäntöönpanoa lykätään siltä osin kuin se muodostaa Euroopan parlamentin päätöksen, jolla parlamentti on merkinnyt tiedoksi, että kantaja on menettänyt Euroopan parlamentin edustajantoimensa" ja että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

40 Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi Le Penin riidanalaisesta päätöksestä nostaman kumoamiskanteen ja velvoitti tämän korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

41 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 97 kohdassa, että "toimi, josta nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on aiheutunut sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vahingoittaa kantajan etuja, [oli] 31.3.2000 tehty päätös" ja että "riidanalaisesta päätöksestä ei ollut tarkoitus aiheutua omia, tästä päätöksestä erillisiä oikeusvaikutuksia".

42 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätteli kyseisen tuomion 98 kohdassa, että "riidanalainen päätös ei voi[nut] olla EY 230 artiklan mukaisen kumoamiskanteen kohteena" ja että kumoamiskanne oli jätettävä tutkimatta ilman, että oli tarpeen tutkia muita tutkittavaksi ottamista koskevia oikeudellisia perusteita ja perusteluita.

Välitoimihakemus

Asianosaisten lausumat

Välitoimihakemuksen tutkittavaksi ottaminen

43 Ranskan hallitus pohtii ensimmäiseksi sitä, voidaanko välitoimihakemus ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa riidanalaisena olleen päätöksen, eikä valituksenalaisena olevan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion, täytäntöönpanon lykkäämistä. Olisi outoa, jos täytäntöönpanon lykkäämistä koskevalla vaatimuksella, joka on esitetty samaan aikaan kuin valitus, joka koskee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiota eikä sen ensimmäisenä oikeusasteena tarkastelemaa toimea, pyrittäisiin muuhun kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanon lykkäämiseen.

44 Seuraavaksi, jos olisi myönnetty, että valituksen yhteydessä esitetty välitoimihakemus voi koskea ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa riidanalaisena ollutta toimea, olisi siis katsottava, että tämä hakemus ulottuu muutoksenhaun yli koskemaan lisäksi kyseisestä toimesta nostettua kumoamiskannetta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti kuitenkin tutkimatta tämän kanteen, mistä pitäisi aiheutua, että tällainen välitoimihakemus jätetään tutkimatta.

45 Lopuksi Ranskan hallitus katsoo, että välitoimihakemus on jätettävä tutkimatta, koska haettu täytäntöönpanon lykkäys ei ole yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 39 artiklan kolmannessa kohdassa edellytetyllä tavalla väliaikainen, vaan siitä voisi päinvastoin aiheutua peruuttamaton tilanne, koska nyt käynnissä olevan vaalikauden edustajien edustajantoimet päättyvät toukokuussa 2004. Vaaditun täytäntöönpanon lykkäyksen myöntämisestä aiheutuisi, että yhteisöjen tuomioistuimen mahdollinen tuomio, jossa riidanalainen tuomio vahvistetaan, olisi käytännössä mahdoton panna täytäntöön.

46 Parlamentti väittää, että välitoimihakemuksella pyritään lopputulokseen, jolla ylitettäisiin yhteisön ja toimielinten toimivalta. Se katsoo, että vuoden 1976 säädöksestä käy ilmi, että parlamentin jäsenen edustajantoimen menettämisestä päättäminen ei kuulu yhteisölle, vaan yksinomaan jäsenvaltioille. Yhteisöjen tuomioistuimet eivät voi millään oikeudellisella perustalla palauttaa valittajalle edes väliaikaisesti parlamentin jäsenen asemaa, eikä osoittaa Ranskan tasavallalle tätä varten määräyksiä. Ranskan hallitus toistaa nämä väitteet sisällöllisesti.

47 Parlamentti vetoaa myös siihen, että "pääasian kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat", mikä sen mukaan käy ilmi valituksenalaisesta tuomiosta. Riidanalaisen päätöksen tarkoitus ei sen mukaan missään tapauksessa ole saada aikaan sitovia oikeusvaikutuksia eikä sitä voida rinnastaa päätökseen, joka koskee valittajaa suoraan ja erikseen. Parlamentin mukaan tämä on ilmeisellä tavalla seurausta siitä, että yhteisöllä ei ole toimivaltaa siltä osin kuin on kyse kansallisen oikeuden soveltamisesta johtuvista edellytyksistä, joiden täyttyessä jokin tehtävä on ristiriidassa edustajantoimen kanssa ja vaalikelpoisuus menetetään.

Fumus boni juris

48 Perustellakseen välitoimihakemustaan valittaja esittää yhtäältä perusteluita, jotka koskevat riidanalaisesta päätöksestä nostetun kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamista.

49 Valittajan mukaan tällä riidanalaisella päätöksellä täytetään kaikki edellytykset, joita kumoamiskanteen kohteena olemiselle on asetettu. Valittajan mukaan riidanalainen toimi olisi nimittäin pitänyt laatia parlamentin toimena, jolla on lopullisia oikeusvaikutuksia parlamentin puhtaasti sisäisen piirin ulkopuolelle. Valittajan mukaan hänen edustajantoimensa menettämisestä päätettiin tai se todettiin kyseisellä päätöksellä, jolla näin ollen on muutettu hänen oikeusasemaansa.

50 Valittajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen päättely on tältä osin ristiriitainen siltä osin kuin se katsoo valituksenalaisen tuomion 97 kohdassa, että "[riidanalainen] päätös, josta nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on aiheutunut sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vahingoittaa kantajan etuja, [oli] 31.3.2000 tehty päätös", kun taas se oli aikaisemmin kyseisen tuomion 91 kohdassa katsonut, että parlamentilla on "tässä tilanteessa — — valvontaa koskeva toimivalta", vaikka se onkin "erityisen rajallinen".

51 Valittaja esittää toisaalta riita-asian aineelliseen kysymykseen liittyviä perusteita asettaen kyseenalaiseksi riidanalaisen päätöksen sekä "ulkoisen" että "sisäisen" lainmukaisuuden.

52 Siltä osin kuin on kyse riidanalaisen päätöksen ulkoisesta lainmukaisuudesta, valittaja esittää ensimmäiseksi keskeisten menettelymääräysten rikkomista koskevan valitusperusteen. Yhtäältä valittaja katsoo, että parlamentin työjärjestyksen 7 artiklan 4 kohdan toisessa luetelmakohdassa edellytään, että oikeudellinen valiokunta piti kutsua koolle ennen kuin edustajantoimen menettämisestä ilmoitettiin 23.10.2000 pidetyssä täysistunnossa, mikä aikaisemmin noudatetun käytännön vastaisesti jätettiin tekemättä. Toisaalta valittajaa ei kuultu menettelyn yhdessäkään vaiheessa, mikä hänen mukaansa on puolustautumisoikeuksien noudattamisen periaatteen vastaista.

53 Toiseksi valittaja vetoaa valitusperusteeseen, joka koskee sitä, että parlamentin puhemiehellä ei ole toimivaltaa tehdä päätöstä parlamentin nimissä, koska ei ole

olemassa mitään oikeudellista perustaa, jonka perusteella parlamentin puhemiehellä olisi oikeus näin tehdä. Valittaja katsoo, että hänellä oli oikeus siihen, että päätöksen hänen edustajantoimen menettämisestään tekee parlamentti. Asian saattaminen oikeudellisen valiokunnan käsiteltäväksi kyseisen valtakirjojen tarkastamista koskevan 7 artiklan perusteella edellyttää valittajan mukaan, että parlamentti itse tekee päätöksen.

54 Siltä osin kuin on kyse riidanalaisen päätöksen sisäisestä lainmukaisuudesta, valittaja väittää ensimmäiseksi, että vuoden 1976 säädöksen 4 artiklan 2 kohdassa määrättyä sitä parlamentaarista koskemattomuutta on loukattu, jonka kumoamista parlamentilta olisi pitänyt vaatia ennen valittajan tuomitsemiseen johtaneiden menettelyiden aloittamista.

55 Toiseksi valittaja esittää perusteluita, jotka koskevat oikeusvarmuutta ja "yhteisön oikeusjärjestyksen noudattamista" ja joilla pyritään osoittamaan, että yhteisön oikeuden kehitys huomioon ottaen parlamentille olisi myönnettävä yksinomainen toimivalta todeta jäsenensä toimivallan menettäminen tai päättää siitä. Täten EY 10 artiklassa — "parlamentin riippumattomuuden periaate" —, joka valittajan mukaan toistetaan parlamentin työjärjestyksen 2 artiklassa — parlamentin jäsenten valitseminen yleisillä ja välittömillä vaaleilla — ja Euroopan unionista annetun sopimuksen määräyksissä, jotka koskevat unionin kansalaisuutta ja parlamentin toimivallan laajentamista, poissuljetaan valittajan mukaan nykyään, että jäsenvaltiolle myönnetään yksinomainen toimivalta päättää Euroopan parlamentin jäsenen edustajantoimen mahdollisesta päättymisestä. Lisäksi valittaja katsoo, että on yhteisön oikeusjärjestyksen vastaista katsoa, että pääministerin vuoden 1977 lakiin perustuva toimivalta on sellaisenaan riittävä, koska kyseistä lakia on pidettävä yhteisön oikeusjärjestyksen täytäntöönpanotoimena.

56 Parlamentti kiistää, että välitoimihakemus olisi perusteltu.

57 Siltä osin kuin on kyse kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisesta, parlamentti väittää alustavasti, että valituksenalaisessa tuomiossa luotiin "fumus mali juris", joka valittajan olisi pitänyt osoittaa virheelliseksi, mitä hän ei parlamentin mukaan tehnyt.

58 Parlamentin mukaan vuoden 1976 säädöksen 7 artiklan 2 kohdasta käy ilmi, että sen 12 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettua vapaata edustajanpaikkaa koskevaa menettelyä säädellään kansallisilla säädöksillä.

59 Näin ollen yhteisön toimivallan puuttuminen tällä alalla ei mahdollista sitä, että valittajan edustajantoimen menettämisen tiedoksi merkitsemisessä noudatettu menettely luokitellaan toimeksi, jolla valittajan oikeusasemaa muutetaan EY 230 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Parlamentin mukaan asianomaisen tilanteen muutos on seurausta kansallisista säädöksistä, joihin vuoden 1976 säädöksessä viitataan. Lisäksi jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten kansallisten oikeussääntöjen nojalla antamien toimien laillisuusvalvonta ei kuulu yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan.

60 Lisäksi välitoimihakemuksessa ei parlamentin mukaan osoiteta täsmällisesti, mitä valituksenalaisen tuomion seikkoja arvostellaan. Parlamentin mukaan suurimmassa osassa valittajan valituksensa tueksi esittämistä perusteista vain toistetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitetyt kanneperusteet ja ne on näin ollen hylättävä. Siltä osin kuin on kyse kyseisen tuomion 91 kohdan ja tuomion 97 kohdan väitetystä ristiriitaisuudesta, parlamentin mukaan siinä, että sille myönnetään tiettyihin täsmällisiin tosiseikkoihin rajattu valvontaa koskeva toimivalta päätellen kuitenkin, että tällaisista tosiseikkojen valvonnoista ei ole tarkoitus aiheutua itsenäisiä oikeusvaikutuksia, ei ole mitään ristiriitaista.

61 Toissijaisesti parlamentti esittää riita-asian asiakysymystä koskevia perusteluita.

62 Näin ollen valittajan kumoamiskanne on parlamentin mukaan ilmeisen perusteeton, koska siinä pyritään todellisuudessa sellaisilta ranskalaisilta kansallisilta viranomaisilta peräisin olevan oikeudellisen toimen kumoamiseen, joilla yksin on toimivalta päättää valittajan edustajantoimen menettäminen.

63 Parlamentti katsoo, ettei se ole rikkonut sovellettavia menettelymääräyksiä. Se katsoo erityisesti, että parlamentin työjärjestyksen 7 artiklan 4 kohdan toisessa luetelmakohdassa määrätty menettely ei koske nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevaa menettelyä. Lisäksi asian saattaminen toistamiseen oikeudellisen valiokunnan käsiteltäväksi olisi ollut asiatonta ja tarpeetonta.

64 Valitusperuste, joka koskee sitä, että parlamentin puheenjohtaja ei ole toimivaltainen antamaan riidanalaista toimea, on parlamentin mukaan perusteeton. Valittajan edustajantoimen menettämistä käsiteltiin 18.5.2000 pidetyssä täysistunnossa ja parlamentti, eikä sen puheenjohtaja, merkitsi tiedoksi tämän edustajantoimen menettämisen 23.10.2000 pidetyssä täysistunnossa.

65 Siltä osin kuin on kyse parlamentaarisen koskemattomuuden väitettyä loukkausta koskevasta valitusperusteesta, siinä kyseenalaistetaan parlamentin mukaan jäsenvaltion toiminta, eikä se näin ollen ole asian kannalta merkityksellinen. Parlamentin mukaan valittajan nauttimaa parlamentaarista koskemattomuutta ei joka tapauksessa loukattu. Ranskan oikeuden mukaan tämä on nimittäin rajoitettu koskemaan toimenpiteitä, joilla riistetään vapaus tai joilla sitä rajoitetaan, mutta se ei ulotu koskemaan rikosoikeudellisia menettelyitä.

66 Lopuksi parlamentti katsoo, että valittajan esittämät valitusperusteet, jotka koskevat oikeusvarmuuden loukkaamista ja yhteisön oikeusjärjestyksen rikkomista, eivät vastaa yhteisön oikeuden nykyistä tilannetta. Tältä osin sovellettavat säännökset ovat yhä vuoden 1976 säädöksen määräykset.

67 Ranskan hallitus katsoo myös, että valittajan esittämät valitusperusteet eivät ole vakavia siten, että niistä voisi ilmetä fumus boni juris.

68 Siltä osin kuin on kyse riidanalaisesta päätöksestä nostetun kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisesta, Ranskan hallituksen perustelut ovat sisällöllisesti samat kuin tämän määräyksen 57—60 kohdassa esitetyt parlamentin perustelut.

69 Siltä osin kuin on kyse riidanalaisen toimen ulkoisesta lainmukaisuudesta, Ranskan hallitus väittää, että olosuhteet, joissa Euroopan parlamentti merkitsi tiedoksi valittajan edustajantoimen menettämisen, eivät ole minkään menettelymääräyksen vastaiset. Ranskan hallitus korostaa, että tällaiseen päätökseen ei liity mitään muodollisuuksia, koska parlamentilla tällä alalla oleva toimivalta on rajoitettu. Siltä osin kuin on kyse riidanalaisen toimen sisäisestä lainmukaisuudesta, kyseinen hallitus viittaa parlamentin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämiin perusteluihin, joista sen mukaan käy ilmi, että valittajan valitusperusteita ei voida pitää painavina.

Kiireellisyys

70 Perustellakseen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevan hakemuksensa kiireellisyyttä, valittaja vetoaa siihen, että hänen on mahdotonta jatkaa edustajantoimensa hoitamista, mikä hänen mukaansa johtuu riidanalaisesta päätöksestä ja mistä aiheutuu vakava ja korjaamaton vahinko. Valittaja muistuttaa tältä osin, että parlamentin jäsenten edustajantoimen kesto on rajoitettu viiteen vuoteen ja että hänellä on jäljellä tämän edustajantoimen hoitamisesta yksi vuosi.

71 Parlamentti väittää, että kiireellisyyttä ei ole osoitettu. Sen mukaan on ilmeistä, että edustajantoimen kesto on ajallisesti rajoitettu ja että edustajantoimen menettämisestä aiheutuu, että sen hoitaminen on mahdotonta. Edustajantoimen merkittävyys ei sellaisenaan ja abstraktisti tarkasteltuna ole riittävä perustelu vaaditulle täytäntöönpanon lykkäämiselle. Konkreettisesti täytäntöönpanon lykkäämisestä on parlamentin mukaan kieltäydyttävä ainakin niissä tapauksissa, joissa on ilmeistä, että valitus ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä tai kun sen tueksi esitetyt valitusperusteet ovat ilmeisen perusteettomat.

72 Ranskan hallitus väittää, että vaaditulla välitoimella ei voida keskeyttää valittajalle aiheutunutta vahinkoa, koska se ei ole seurausta riidanalaisesta päätöksestä, jonka täytäntöönpanon lykkäämistä valittaja vaatii, vaan edustajantoimen menettämistä koskevasta päätöksestä, jota häneen sovelletaan ranskalaisten viranomaisten päätösten nojalla.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

73 On aiheellista muistuttaa alustavasti, että EY 242 artiklan mukaan yhteisön tuomioistuimessa nostetuilla kanteilla ei ole lykkäävää vaikutusta.

74 EY 242 ja EY 243 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin määrätä kanteen kohteena olevan toimen täytäntöönpanon lykättäväksi, jos se katsoo, että olosuhteet sitä edellyttävät, tai päättää tarpeellisista välitoimista käsiteltävänään olevassa asiassa.

75 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan 1 kohdan mukaan hakemus toimielimen antaman säädöksen täytäntöönpanon lykkäämiseksi EY 242 artiklan mukaisesti otetaan tutkittavaksi ainoastaan, jos hakija on nostanut kanteen tätä säädöstä vastaan yhteisöjen tuomioistuimessa.

76 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan 2 kohdan mukaan EY 242 tai EY 243 artiklassa tarkoitetuissa hakemuksissa on ilmoitettava oikeudenkäynnin kohde ja seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi vaaditusta välitoimesta määrääminen on ilmeisesti perusteltua.

77 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimista päättävä tuomioistuin voi lykätä täytäntöönpanoa ja määrätä muista välitoimista, jos on selvitetty, että niistä määrääminen on ensi arviolta tosiasiallisesti ja oikeudellisesti perusteltua (fumus boni juris) ja että ne ovat kiireellisiä siinä mielessä, että kantajan etuja koskevan vakavan ja korjaamattoman vahingon välttämiseksi on tarpeen, että näistä toimista määrätään ja niiden vaikutukset alkavat jo ennen kuin pääasiassa annetaan ratkaisu. Välitoimista päättävän tuomioistuimen on myös tilanteen mukaan vertailtava esillä olevia intressejä (ks. mm. asia C-377/98 R, Alankomaat v. parlamentti ja neuvosto, määräys 25.7.2000, Kok. 2000, s. I-6229, 41 kohta ja asia C-445/00 R, Itävalta v. neuvosto, määräys 23.2.2001, Kok. 2001, s. I-1461, 73 kohta).

Välitoimihakemuksen tutkittavaksi ottaminen

78 Tämän välitoimimenettelyn kohteena oleva vaatimus liittyy ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sellaisesta tuomiosta tehtyyn valitukseen, jolla hylättiin valittajan nostama kumoamiskanne. Koska tässä välitoimihakemuksessa vaaditaan valituksenalaisen tuomion täytäntöönpanon lykkäämisen lisäksi kumoamiskanteessa riidanalaisena olleen päätöksen täytäntöönpanon väliaikaista lykkäystä, siinä ylitetään sen muutoksenhaun muodolliset puitteet, johon liittyen se on esitetty.

79 Kuitenkin yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan 1 kohdan sellaisesta tulkinnasta, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa päättää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kumoamiskanteen kohteena olleen toimen täytäntöönpanon lykkäämisestä silloin, kun asia on saatettu sen käsiteltäväksi valituksella, seuraisi, että suuressa osassa valituksia valittajalla ei olisi mitään mahdollisuutta saada väliaikaista oikeussuojaa, ja näin olisi muun muassa silloin, kun valittaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion kumoamista sillä perusteella, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että kanne jätetään tutkimatta.

80 Tällainen tulkinta olisi yhteensopimaton tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden kanssa, joka on kaikille jäsenvaltioille yhteisten valtiosääntöperinteiden

taustalla oleva yleinen oikeusperiaate. Tämä periaate vahvistetaan myös ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi 4.11.1950 tehdyn yleissopimuksen 6 ja 13 artiklassa (asia 222/84, Johnston, tuomio 15.5.1986, Kok. 1986, s. 1651, Kok. Ep. VIII, s. 621, 18 kohta).

81 Yksityisille yhteisön oikeuden nojalla kuuluva oikeus täyteen ja tehokkaaseen oikeussuojaan edellyttää muun muassa, että heidän väliaikainen suojansa voidaan varmistaa, mikäli se on välttämätöntä myöhemmin annettavan lopullisen päätöksen täyden tehokkuuden turvaamiseksi (ks. erityisesti asia C-213/89, Factortame ym., tuomio 19.6.1990, Kok. 1990, s. I-2433, Kok. Ep. X, s. 453, 21 kohta; yhdistetyt asiat C-143/88 ja C-92/89, Zuckerfabrik Süderdithmarschen ja Zuckerfabrik Soest, tuomio 21.2.1991, Kok. 1991, s. I-415, Kok. Ep. XI, s. I-29, 16—18 kohta; asia C-399/95 R, Saksa v. komissio, määräys 3.5.1996, Kok. 1996, s. I-2441, 46 kohta ja asia C-393/96 P(R), Antonissen v. neuvosto ja komissio, määräys 29.1.1997, Kok. 1997, s. I-441, 36 kohta).

82 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa olevan tilanteen kaltaisessa tilanteessa valituksenalaisen tuomion täytäntöönpanon lykkääminen on toimenpide, joka sellaisenaan olisi tehoton suojaamaan valittajan oikeuksia, jos hänen väitteensä lopuksi hyväksyttäisiin.

83 Lisäksi välitoimihakemus perustuu nyt käsiteltävänä olevassa asiassa myös EY 243 artiklaan, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi käsiteltävänään olevassa asiassa päättää tarpeellisista välitoimista.

84 Työjärjestyksen 83 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa edellytetään kuitenkin, jotta EY 243 artiklan nojalla esitetty välitoimihakemus otetaan tutkittavaksi, että sen on tehnyt yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian asianosainen ja että se liittyy tähän asiaan. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa nämä edellytykset täyttyvät.

85 Tämän seurauksena nyt käsiteltävänä olevaa välitoimihakemusta ei voida hylätä sillä perusteella, että siinä vaaditaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kumoamiskanteen kohteena olleen toimen täytäntöönpanon lykkäämistä.

86 Siltä osin kuin on kyse väitteestä, jonka mukaan siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kanteen, aiheutuu välttämättä, että välitoimihakemus hylätään, sitä ei voida hyväksyä. Riittää nimittäin kun todetaan, että tällainen tulkinta johtaisi siihen, että väliaikainen oikeussuoja evättäisiin jokaisessa tapauksessa, jossa, kuten nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, valituksenalaisessa tuomiossa lausutaan vain kanteen tutkittavaksi ottamisesta, ja olisi siis yhteensopimaton tämän määräyksen 80 ja 81 kohdassa muistutetun tehokkaan oikeussuojan yleisen periaatteen kanssa.

87 Lopuksi perustetta, joka koskee sitä, että vaadittu täytäntöönpanon lykkääminen ei ole luonteeltaan väliaikainen siltä osin kuin siitä saattaisi aiheutua peruuttamaton tilanne, ei voida erottaa kiireellisyyden arvioinnista ja etujen vertailusta. Välitoimihakemuksen tutkittavaksi ottamisen arvioinnissa se on sen sijaan merkityksetön.

88 Edellä todetusta seuraa, että välitoimihakemus on otettava tutkittavaksi.

Fumus boni juris

89 On muistutettava, että valituksenalaisessa tuomiossa vain todetaan, että valittajan nostama kumoamiskanne hylätään siltä osin kuin riidanalaisella päätöksellä, jossa parlamentti merkitsi tiedoksi hänen edustajantoimensa menettämisen, ei ole tarkoitus saada aikaan oikeusvaikutuksia.

90 Vaikka valittajan valituksenalaisesta tuomiosta, jossa todettiin, että kumoamiskanne ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, esittämät perusteet ja perustelut olisivat miten painavia, edellä todetusta seuraa, että niiden perusteella ei voida todeta, että täytäntöönpanon lykkääminen ilmeisesti on oikeudellisesti perusteltua. Osoittaakseen, että fumus boni jurisiin liittyvä edellytys täyttyy, valittajan olisi lisäksi tuotava esiin, että kyseisen toimen lainvastaisuudesta kumoamiskanteen yhteydessä esitetyt kanneperusteet ja perustelut ovat luonteeltaan sellaiset, että niillä voidaan ilmeisesti perustella vaadittua täytäntöönpanon lykkäämistä.

91 Siltä osin kuin on kyse valitusperusteista ja perusteluista, jotka valittaja on esittänyt valituksensa tueksi ja jotka koskevat sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että kanne ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, on muistutettava, että EY 230 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan "yhteisöjen tuomioistuin tutkii Euroopan parlamentin — — antamien säädösten — — laillisuuden, joiden tarkoitus on tuottaa oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin osapuoliin".

92 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 230 artiklassa tarkoitettuja, kumoamiskanteen kohteeksi kelpaavia toimia tai päätöksiä ovat sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi (ks. mm. yhdistetyt asiat C-66/91 ja C-66/91 R, Emerald Meats v. komissio, määräys 8.3.1991, Kok. 1991, s. I-1143, 26 kohta; asia C-50/90, Sunzest v. komissio, määräys 13.6.1991, Kok. 1991, s. I-2917, 12 kohta; asia 60/81, IBM v. komissio, tuomio 11.11.1981, Kok. 1981, s. 2639, Kok. Ep. VI, s. 231, 9 kohta; asia C-308/95, Alankomaat v. komissio, tuomio 5.10.1999, Kok. 1999, s. I-6513, 26 kohta ja asia C-147/96, Alankomaat v. komissio, tuomio 22.6.2000, Kok. 2000, s. I-4723, 25 kohta). Kumoamiskannetta ei sen sijaan voida nostaa toimesta, jolla ei voi olla eikä myöskään pyritä aikaansaamaan oikeusvaikutuksia (ks. mm. asia 133/79, Sucrimex ja Westzucker v. komissio, tuomio 27.3.1980, Kok. 1980, s. 1299, 17—19 kohta; asia 151/88, Italia v. komissio, määräys 17.5.1989, Kok. 1989, s. 1255, 22 kohta; em. asia Alankomaat v. komissio, tuomio 5.10.1999, 27 kohta ja em. asia Alankomaat v. komissio, tuomio 22.6.2000, 26 kohta).

93 Vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan 2 kohdan niiden eri kieliversioiden tarkastelu, joihin parlamentti viittaa, ei tuo ilmeisellä tavalla esiin seikkoja, joiden

perusteella ilmaisulle "merkitsee tiedoksi" voidaan antaa eri merkitys kuin se, mikä sillä on yleisessä oikeudellisessa kielessä ja jossa siinä ei pääsääntöisesti tarkoiteta toimea, jolla on tarkoitus saada aikaan sitovia oikeusvaikutuksia ja joka on rinnastettavissa päätökseen, vaan päinvastoin toimea, jolla pyritään antamaan laillinen muoto tosiseikalle, eli sille, että parlamentti on saanut tietoja tai saanut tietoonsa toisen tahon tekemän päätöksen.

94 Vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan 2 kohdassa tehty erotus sen tapauksen, jossa edustajantoimen vapautuminen on seurausta jäsenvaltiossa voimassa olevien kansallisten säädösten soveltamisesta, jolloin jäsenvaltio "ilmoittaa siitä [parlamentille], joka merkitsee sen tiedoksi", ja kaikkien niiden muiden tapausten välillä, jolloin "[parlamentti] toteaa paikan vapautumisen, ja ilmoittaa siitä kyseiselle jäsenvaltiolle", ilmeisesti vahvistaa tulkintaa, jonka mukaan ensimmäisessä tapauksessa edustajanpaikan vapautuminen ei ole seurausta parlamentin toimenpiteestä vaan sellaisten kansallisten säädösten soveltamisesta, jotka annetaan parlamentille tiedoksi.

95 Ilmeisesti myös vuoden 1976 säädöksen 12 artiklan 2 kohdassa ja parlamentin työjärjestyksen 8 artiklan 9 kohdassa, jossa määrätään parlamentilla vain tietyissä tilanteissa olevasta mahdollisuudesta kieltäytyä "toteamasta" edustajantoimen tulleen avoimeksi, kun niitä luetaan yhdessä, määrätään, että tämä mahdollisuus ei koske vain tapauksia, joissa tällainen edustajantoimen vapautuminen on seurausta kansallisten säädösten soveltamisesta.

96 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa, että parlamentilla on tässä tilanteessa valvontaa koskeva toimivalta, vaikka se "rajoittuu vain asianomaisen edustajanpaikan vapautumisen aineellisen paikkansapitävyyden valvontaan". Valittajan niitä perusteluita ei ilmeisesti voida hylätä, joiden mukaan tällainen valvontaa koskeva toimivalta, vaikkakin rajallinen, olisi voitava saattaa yhteisöjen tuomioistuimelle kuuluvan valvonnan alaiseksi. Parlamentin ja Ranskan hallituksen esittämät väitteet, joiden mukaan tämän valvontaa koskevan toimivallan käyttämisestä ei ole tarkoitus aiheutua erillisiä oikeudellisia vaikutuksia, vaikuttavat kuitenkin hyväksyttäviltä.

97 Edellä todetusta seuraa, että kysymys, joka koskee sitä, voidaanko kumoamiskanne riidanalaisen päätöksen luonteen vuoksi ottaa tutkittavaksi, herättää oikeudellisia kysymyksiä, joilla ylitetään se välttämättäkin suppea arviointi, jonka välitoimista päättävä tuomioistuin voi tehdä, ja joihin yhteisöjen tuomioistuimen on vastattava valitukseen antamassaan tuomiossa. Ei siis vaikuta ilmeiseltä, että valitus voitaisiin hylätä ilmeisen perusteettomana.

98 Siltä osin kuin on kyse valittajan esittämistä oikeudenkäyntiasian asiakysymykseen liittyvistä perusteista ja perusteluista, on huomautettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole tutkinut niitä, että yhteisöjen tuomioistuin ei tule arvioimaan niitä sen käsiteltävänä olevan valituksen yhteydessä ja että jos valituksenalainen tuomio kumotaan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen, jolle asia palautetaan, olisi normaalisti tutkittava ne.

99 Kaikkien näiden perusteiden ja perusteluiden tutkimisesta, sellaisina kuin asianosaiset ovat ne tämän välitoimihakemuksen yhteydessä esittäneet, voidaan päätellä, että parlamentin ja Ranskan hallituksen näkökantaa tukemaan on esitetty väitteitä, jotka ensimmäisen tutkimisen jälkeen vaikuttavat ainakin yhtä hyväksyttäviltä kuin ne, jotka valittaja on esittänyt.

100 Edellä todetusta seuraa, että valittaja ei voi vedota erityisen vahvaan fumus boni jurikseen mutta että menettelyn tässä vaiheessa ei kuitenkaan voida katsoa, että valittajan valitusperusteet ja perustelut olisivat oikeudellisesti täysin perusteettomat. Näissä olosuhteissa riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevaa vaatimusta ei voida hylätä tällä perusteella (ks. vastaavasti asia C-345/90 P-R, parlamentti v. Hanning, määräys 31.1.1991, Kok. 1991, s. I-231, 29 ja 30 kohta; asia C-180/01 P-R, komissio v. NALOO, määräys 17.7.2001, Kok. 2001, s. I-5737, 49 ja 51 kohta; asia C-39/03 P-R, komissio v. Artegodan ym., määräys 8.5.2003, 40 kohta, Kok. 2003, s. I-4485 ja asia C-156/03 P-R, komissio v. Laboratoires Servier, määräys 20.6.2003, 34 kohta, Kok. 2003, s. I-6575).

Kiireellisyys ja etujen vertailu

101 Kun on kysymys kiireellisyysedellytyksestä, on muistutettava, että välitoimimenettelyn tarkoituksena on varmistaa tulevan lopullisen päätöksen täysi tehokkuus, jotta vältetään aukot yhteisöjen tuomioistuimen takaamassa oikeussuojassa (ks. erityisesti asia 27/68 R, Renckens v. komissio, määräys 12.12.1968, Kok. 1969, s. 274, 276 ja edellä mainitut määräykset asiassa Saksa v. komissio, määräyksen 46 kohta, asiassa Antonissen v. neuvosto ja komissio, määräyksen 36 kohta ja asiassa komissio v. NALOO, määräyksen 52 kohta). Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kiireellisyyttä on arvioitava siihen nähden, onko asiassa tarpeen antaa väliaikainen ratkaisu, jotta vältytään siltä, että väliaikaista oikeussuojaa pyytäneelle asianosaiselle aiheutuu vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa (ks. asia C-65/99 P(R), Willeme v. komissio, määräys 25.3.1999, Kok. 1999, s. I-1857, 62 kohta ja edellä mainitut määräykset asiassa komissio v. NALOO, määräyksen 52 kohta ja asiassa komissio v. Laboratoires Servier, määräyksen 35 kohta).

102 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, koska vuoden 1976 säädöksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan parlamentin jäsenten toimikauden kesto on rajoitettu viiteen vuoteen ja koska edustajantoimen menettämisestä aiheutuu, että Euroopan parlamentin jäsenen edustajantoimen harjoittamisen jatkaminen on mahdotonta, on selvää, että jos riidanalaisen toimen täytäntöönpanoa ei lykätä, valittajalle aiheutunut vahinko on luonteeltaan korjaamaton.

103 Siltä osin kuin on kyse väitteestä, jonka mukaan väitettyä vahinkoa on mahdotonta saada päättymään vaaditun välitoimen avulla, se on nyt käsiteltävänä olevassa asiassa hylättävä. Vaikka onkin totta, että välitoimet, joilla ei voida välttää valittajalle aiheutuvaa vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa, eivät sitä suuremmalla syyllä ole tarpeelliset tähän tarkoitukseen (asia C-89/97 P(R), Moccia Irme v. komissio, määräys 30.4.1997, Kok. 1997, s. I-2327, 44 kohta ja asia C-399/02 P(R), Marcuccio v. komissio, määräys 12.2.2003, 26 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa), on kuitenkin varmaa, että nyt käsiteltävänä olevassa asiassa tällainen tulkinta edellyttäisi, että välitoimista päättävä tuomioistuin lausuisi sen toimivallan täsmällisestä laajuudesta, joka parlamentilla on sen jäsenten edustajantointen menettämistä koskevissa asioissa, mikä välttämättä johtaisi siihen, että välitoimista päättävä tuomioistuin ottaisi kantaa pääasiassa annettavaan ratkaisuun.

104 Näin ollen on pääteltävä, että kiireellisyys on osoitettu.

105 Sen arvioimiseksi, onko vaadittu täytäntöönpanon lykkäys tarpeellinen, on aiheutuvaksi väitettyä vahinkoa tarkasteltava kaikkien kyseessä olevien intressien valossa (asia C-280/93 R, Saksa v. neuvosto, määräys 29.6.1993, Kok. 1993, s. I-3667, 29 kohta; yhdistetyt asiat C-239/96 R ja C-240/96 R, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, määräys 24.9.1996, Kok. 1996, s. I-4475, 67 kohta ja asia C-107/99 R, Italia v. komissio, määräys 29.6.1999, Kok. 1999, s. I-4011, 89 kohta).

106 On selvää, että kiireellisyyden arviointiperusteena oleva vakava ja korjaamaton vahinko on toisaalta myös ensimmäinen etujen vertailussa käytetty peruste (asia C-87/94 R, komissio v. Belgia, määräys 22.4.1994, Kok. 1994, s. I-1395, 27 kohta). Välitoimista määräävän tuomioistuimen on tämän vertailun avulla tutkittava erityisesti, voidaanko riidanalaisen toimen välittömän täytäntöönpanon vaikutukset poistaa siinä tapauksessa, että pääasiasta päättävä tuomioistuin mahdollisesti kumoaa toimen, ja päinvastoin, estetäänkö päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisellä päätöksen täysien oikeusvaikutusten ilmeneminen, jos pääasian kanne hylätään (ks. erityisesti asia C-149/95 P(R), komissio v. Atlantic Container Line ym., määräys 19.7.1995, Kok. 1995, s. I-2165, 50 kohta ja asia C-180/96 R, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, määräys 12.7.1996, Kok. 1996, s. I-3903, 89 kohta).

107 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa pääasiassa annettava tuomio, jossa valittajan vaatimukset mahdollisesti hyväksytään, ei muuttaisi riidanalaisen päätöksen välittömällä täytäntöönpanolla luotua tilannetta siltä osin kuin tällainen tuomio annettaisiin kaikella todennäköisyydellä vaalikauden päättymisen jälkeen ajankohtana, jolloin vahinko, johon valittaja vetoaa — eli se, että häneltä on evätty hänen parlamentin jäsenen asemansa —, on tapahtunut peruuttamattomalla tavalla.

108 Tätä vahinkoa on vertailtava sen uhan kanssa, että siinä tapauksessa, että vaadittu täytäntöönpanon lykkäys myönnetään, valittajan edustajantoimen menet-

täminen, joka on seurausta lainvoimaiseksi tulleesta rikostuomiosta, jää tehottomaksi. Ottaen huomioon, että parlamentin seuraavat vaalit ovat pian, yhteisöjen tuomioistuimen valitukseen antama tuomio ja, jos oletetaan, että viimeksi mainittu hyväksyy valittajan vaatimukset, mahdollinen pääasiassa annettava tuomio annettaisiin vasta vaalikauden päätyttyä. Näin ollen jos pääasian kanne hylätään, täytäntöönpanon lykkäämisellä olisi lopullisesti evätty riidanalaisen päätöksen vaikutukset ja sillä olisi peruuttamattomasti rajoitettu yhden jäsenvaltion rikostuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa. Näissä olosuhteissa parlamentin ja yleisemmin yhteisön etu parlamentin kokoonpanon lainmukaisuudesta, ja Ranskan tasavallan eli jäsenvaltion, jonka lainsäädäntöön kyseessä oleva edustajantoimen menettäminen perustuu, etu riidanalaisen päätöksen voimassapysymisestä ovat huomattavasti merkityksellisempiä kuin vaadittu täytäntöönpanon lykkääminen.

109 Lisäksi tässä menettelyssä esillä olevien intressien vertailua varten on aiheellista ottaa huomioon se seikka, että valittajalle on jo myönnetty riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäys koko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyn menettelyn ajan, eli yli kahden vuoden ajan.

110 Lopuksi on aiheellista muistuttaa, että välitoimista päättävä tuomioistuin voi ottaa huomioon fumus boni jurisin toteennäyttämiseksi esitettyjen perusteluiden painoarvon silloin, kun se arvioi kiireellisyyttä ja mahdollisesti intressien vertailua (ks. tältä osin em. asiassa Itävalta v. neuvosto annettu määräys, määräyksen 110 kohta ja asia C-481/01 P(R), NDC Health v. IMS Health ja komissio, määräys 11.4.2002, Kok. 2002, s. I-3401, 63 kohta).

111 Näissä olosuhteissa riidanalaisen toimen täytäntöönpanon lykkäystä ei ole aiheellista myöntää, koska ei ole esitetty niin painavia valitusperusteluita ja perusteita, että niistä ilmenisi erityisen voimakas fumus boni juris.

112 Näin ollen välitoimihakemus on hylättävä.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) **Välitoimihakemus hylätään.**

2) **Kuluista päätetään myöhemmin.**

Annettiin Luxemburgissa 31 päivänä heinäkuuta 2003.

R. Grass
kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias
presidentti